

Název předmětu: Soudní a mimosoudní způsoby řešení sporů v obchodních vztazích

Číslo a název modulu: Mezinárodní právo procesní

Cíl modulu: Cílem modulu je seznámit studenta s prameny mezinárodního práva procesního a jejich správnou aplikací. Student bude umět určit správně pravomoc a příslušnost soudu v řízení s mezinárodním prvkem. Dále se seznámí s postupem při uznání a výkonu rozhodnutí.

Klíčová slova:

pravomoc, příslušnost, rozsudek, usnesení, veřejná listina, uznání, výkon, vzájemnost

Struktura modulu a zdroje ke konkrétním tématům:

- ❖ *Pojem, předmět a prameny*
 - Kučera, Zdeněk a kol. Mezinárodní právo soukromé. Plzeň/Brno: Aleš Čeněk/Doplněk (2015): str. 48-51
 - Rozehnalová, Naděžda a kol. Úvod do mezinárodního práva soukromého. Praha: Wolters Kluwer (2017): str. 55-80
- ❖ *Stanovení pravomoci pomocí norem mezinárodního práva procesního*
 - Kučera, Zdeněk a kol. Mezinárodní právo soukromé. Plzeň/Brno: Aleš Čeněk/Doplněk (2015): str. 351-359
 - Rozehnalová, Naděžda a kol. Úvod do mezinárodního práva soukromého. Praha: Wolters Kluwer (2017): str. 168-170, 188-190, 201 a 229-233
- ❖ *Vynětí z pravomoci českých soudů*
 - Kučera, Zdeněk a kol. Mezinárodní právo soukromé. Plzeň/Brno: Aleš Čeněk/Doplněk (2015): str. 356-359
 - Dobiáš, Petr, Hálová, Markéta, Kovařík, Zdeněk a kol. Zákon o mezinárodním právu soukromém – komentář, Praha: Leges (2013): str. 60-63
 - Kučera, Zdeněk, Gaňo Jiří. Zákon o mezinárodním právu soukromém, Komentované vydání s důvodovou zprávou a souvisejícími předpisy, Plzeň/Brno: Aleš Čeněk/Doplněk (2014): str. 34-36
- ❖ *Právní pomoc ves styku s cizinou*
 - Kučera, Zdeněk a kol. Mezinárodní právo soukromé. Plzeň/Brno: Aleš Čeněk/Doplněk (2015): str. 368-374
 - Rozehnalová, Naděžda a kol. Úvod do mezinárodního práva soukromého. Praha: Wolters Kluwer (2017): str. 283-294
- ❖ *Uznání a výkon cizích rozhodnutí*
 - Kučera, Zdeněk a kol. Mezinárodní právo soukromé. Plzeň/Brno: Aleš Čeněk/Doplněk (2015): str. 375-386
 - Rozehnalová, Naděžda a kol. Úvod do mezinárodního práva soukromého. Praha: Wolters Kluwer (2017): str. 267-282
- ❖ *Prezentace a další studijní materiály přístupné v informačním systému školy*

Vybraná ustanovení relevantní právní úpravy:

zák. č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém

USTANOVENÍ O ŘÍZENÍ

§ 8

Základní ustanovení

(1) České soudy postupují v řízení podle českých procesních předpisů s tím, že strany mají rovné postavení při uplatňování svých práv.

(2) Řízení zahájené v jiném státě nebrání zahájení řízení o téže věci mezi týmiž účastníky u českého soudu. Bylo-li řízení u českého soudu zahájeno později než řízení zahájené v jiném státě, může je český soud v odůvodněných případech přerušit, lze-li předpokládat, že rozhodnutí zahraničního orgánu bude v České republice uznáno.

...

Cizí veřejná listina

§ 12

(1) Listina vydaná soudem, notářem nebo úřadem v cizině, která platí v místě, kde byla vydána, za listinu veřejnou nebo veřejná listina vydaná diplomatickým zástupcem nebo konzulárním úředníkem působícím v České republice, má důkazní moc veřejné listiny také v České republice, jestliže je opatřena předepsaným ověřením.

(2) Pokud listinu vydanou v cizině nelze opatřit předepsaným ověřením v souladu s mezinárodními zvyklostmi a příslušný zastupitelský úřad České republiky nemá pochybnosti o její pravosti, opatří listinu doložkou, že zastupitelský úřad nemá pochybnosti o pravosti této listiny.

Zjišťování vzájemnosti

§ 13

Ministerstvo spravedlnosti poskytne soudu na jeho žádost sdělení o vzájemnosti ze strany cizího státu.

HLAVA III

UZNÁNÍ A VÝKON CIZÍCH ROZHODNUTÍ

§ 14

Rozhodnutí soudů cizího státu a rozhodnutí úřadů cizího státu o právech a povinnostech, o kterých by podle jejich soukromoprávní povahy rozhodovaly v České republice soudy, stejně jako cizí soudní smíry a cizí notářské a jiné veřejné listiny v těchto věcech (dále jen „cizí rozhodnutí“) mají v České republice účinnost, jestliže nabyla podle potvrzení příslušného cizího orgánu právní moci a byla-li uznána českými orgány veřejné moci.

§ 15

(1) Pokud v dalších ustanoveních tohoto zákona není stanoveno něco jiného, nelze pravomocná cizí rozhodnutí uznat, jestliže

a) věc náleží do výlučné pravomoci českých soudů, nebo jestliže by řízení nemohlo být

provedeno u žádného orgánu cizího státu, kdyby se ustanovení o příslušnosti českých soudů použilo na posouzení pravomoci cizího orgánu, ledaže se účastník řízení, proti němuž cizí rozhodnutí směřuje, pravomoci cizího orgánu dobrovolně podrobil,

b) o téžte právním poměru se vede řízení u českého soudu a toto řízení bylo zahájeno dříve, než bylo zahájeno řízení v cizině, v němž bylo vydáno rozhodnutí, jehož uznání se navrhuje,

c) o téžte právním poměru bylo českým soudem vydáno pravomocné rozhodnutí nebo bylo-li v České republice již uznáno pravomocné rozhodnutí orgánu třetího státu,

d) účastníku řízení, vůči němuž má být rozhodnutí uznáno, byla odňata postupem cizího orgánu možnost řádně se účastnit řízení, zejména nebylo-li mu doručeno předvolání nebo návrh na zahájení řízení,

e) uznání by se zjevně přičilo veřejnému pořádku, nebo

f) není zaručena vzájemnost; vzájemnost se nevyžaduje, nesměruje-li cizí rozhodnutí proti státnímu občanu České republiky nebo české právnické osobě.

(2) K překážce uvedené v odstavci 1 písm. d) se přihlédne, jen jestliže se jí dovolá účastník řízení, vůči němuž má být cizí rozhodnutí uznáno. To platí i o překážkách uvedených v odstavci 1 písm. b) a c), ledaže je jejich existence orgánu rozhodujícímu o uznání jinak známa.

§ 16

(1) Uznání cizího rozhodnutí v majetkových věcech se nevyslovuje zvláštním výrokem. Cizí rozhodnutí je uznáno tím, že český orgán veřejné moci k němu přihlédne, jako by šlo o rozhodnutí českého orgánu veřejné moci. Je-li proti tomu namítána výhrada veřejného pořádku nebo i jiný důvod pro odepření uznání, ke kterým nemohlo být bez dalšího přihlédnuto, přeruší se řízení a je určena lhůta k zahájení řízení, pro které se odstavec 2 použije obdobně. Po jeho pravomocném ukončení nebo po marném uplynutí uvedené lhůty se v přerušeném řízení pokračuje.

...

ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O UZNÁNÍ A VÝKONU NĚKTERÝCH CIZÍCH ROZHODNUTÍ

§ 17

Ustanovení této hlavy se použijí v řízeních o uznání a výkonu cizích rozhodnutí, v nichž se postupuje podle přímo použitelných předpisů Evropské unie nebo mezinárodní smlouvy, které vyžadují prohlášení vykonatelnosti.

§ 18

Požádá-li strana podle přímo použitelného předpisu Evropské unie nebo mezinárodní smlouvy, aby o uznání bylo rozhodnuto ve zvláštním řízení, rozhodne soud rozsudkem o uznání.

Jednání nemusí nařizovat.

Kontrolní otázky:

1. V čem spočívá rozdíl mezi aktivní a pasivní právní pomocí?
2. Jaký je rozdíl mezi pravomocí a mezinárodní příslušností soudu?
3. Co se rozumí uznáním cizího soudního rozhodnutí?
4. Jaké znáte prameny právní úpravy mezinárodního práva procesního?
5. Co se rozumí zajištěním právní pomoci v přeshraničním sporu zahraniční oprávněné osobě podle zák. č. 629/2004 Sb.?